

Nếu Biết Rằng Em Đã Lấy Chồng...

*Nếu biết rằng tôi đã lấy chồng,
Trời ơi! Người ấy có buồn không?
Có thăm nghĩ tới loài hoa vờ,
Tựa trái tim phai, tựa máu hồng!*
(“Hai Sắc Hoa Ti-Gôn” của T.T.KH)

Khi người yêu của Nguyễn Bính đi lấy chồng thì nhà thơ phản ứng một cách nhẹ nhàng, nhẹ nhàng như những vần thơ trữ tình của ông:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Tôi về lấy vợ thế là xong.
Vợ tôi không đẹp bằng em mấy,
Nhưng đẹp hơn em cả tâm lòng.*

Còn nếu người yêu của một thi sĩ đi lấy chồng thì:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Anh đau, anh khổ suốt ngàn đông.
Chắc anh tập làm thơ tình ái,
Để cho khổ đau khỏi chát chồng.*

Nếu người yêu của dân “Bắc Kỳ” đi lấy chồng:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Anh về chửi đổng giữa đám đổng.
Mẹ bố tiên sư nguyên dòng họ,
Ngựa chúng, sao mày dám bỏ ông?*

Nếu người yêu của anh “Trung Kỳ” đi lấy chồng:
*Nếu biết rằng O nợ lấy chồng,
Anh về Hương Giang nháy xuống sông.
Sông sâu, nước mát anh tình mộng,
Tự tử như rửa răng mà xong?*

Còn nếu người yêu của anh “Nam Kỳ” đi lấy chồng:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Mèn ơi! Em chê tui nhà nông.
Nồi nóng, ruộng nương tui đốt hết,
Không gạo, cho em đói nứt lòng*

Nếu người yêu của anh “Ba Tàu Chợ Lớn” đi lấy chồng:
*Nếu piết rằng nị đã lấy chồng,
Ngộ dzề pán nót cái Hồng Kông.
Mang tiền đầu tư vào Chợ Lớn,
Dzón lời làm nị tức cãnh hông.*

Còn người yêu của chàng “Việt Kiều” phụ chàng ta thì:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Anh về bên bên thế là xong.
Trăm cô ngồi đó cho anh lựa,
Còn “bóc” hơn em, em biết không?*

Nếu người yêu của dân học trường Tây sang sông:
*Nếu biết rằng toi đã lấy chồng,
Ca-va moi vẫn tỉnh như không.
Bạn gái secours moi cả đổng,
Buồn chi cho khổ, n' est ce pas?*

Và người yêu của chàng trai Mỹ gốc Mít ôm cầm sang thuyền khác thì:
*Nếu biết rằng you đã lấy chồng,
Anh lấy Đám Mỹ thế là xong.
Áu yém, OK bằng tiếng Mỹ,
“Trả thù dân tộc”, em thấy không?*

Nếu người yêu của chàng du đấng phụ tình:

*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Em đừng tưởng thế đã là xong.
Anh về trang bị dao với búa,
Đánh cho một trận mới hả lòng.*

Nếu người yêu của chàng kiếm sĩ phụ
bạc chàng thì:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Anh về luyện kiếm cho tinh thông.
Kiếm anh sắc bén hơn em tưởng
Sẽ dzót chồng em trả hận lòng.*

Nếu người yêu của một khoa học gia
phụ tình thì:
Nếu biết rằng em đã lấy chồng,

*Pha chế đồ nghề chẳng ngại không.
Đứng trước nhà em anh la lớn:
“Tui tạt acid chó đừng hồng”.*

Nếu người yêu của chàng trai thời
loạn phụ bạc thì:
*Nếu biết rằng em đã lấy chồng,
Anh vào quân đội cứu non sông
Phá giặc, công thành, anh trở lại
Hiểu lòng chinh nhân, em buồn không?*

Lê Thương

(Virginia)

Tình yêu có thật không em

Tình yêu có thật không em?
Lẽ nào anh chưa từng biết?
Vì sao chí anh sắt thép?
Vì sao lòng anh yếu mềm?

Tình yêu có phải từ tim?
Sao nước mắt rơi lúc nhớ?
Chờ nhau ruột gan đốt lửa.
Xa nhau chân tay rã rời?

Tình yêu có phải từ trời?
Vì đâu trăng sao đơn độc?
Vì sao thần tiên cũng khóc
Ngân Hà đôi bờ cách ngăn?

Tình yêu đến từ đâu em?
Ngàn năm gừng cay muối mặn.
Đất vẫn trong vòng tay biển.
Sao tình sóng vỗ triều miền?

Tình yêu có thật từ đâu?
Lẽ nào chưa ai từng biết.
Vì sao tình hay cách biệt?
Ngàn xưa buồn như ngàn sau.

Lẽ nào cứ nói yêu nhau.
Lẽ nào chưa ai từng biết.
Tình yêu đi hoài trốn biệt.
Cho ta tha thiết đi tìm?

Tình yêu có thật không em?

Lam Điền Nguyễn Thử
(Charlotte, NC)

LỜI CUỐI GỎI MẸ

*“Thương quá đi con ơi!”
“Khi ra đi, mẹ chỉ buồn là không có của cải để lại cho các con.”
“Con hãy yên trí. Mẹ sẽ ra đi với nụ cười trên môi để cho con vui”
Lời mẹ trước phút lâm chung*

Từ ngàn xưa cho đến ngày nay, Bà Mẹ Việt Nam bao giờ cũng là biểu tượng cho tình thương bao la như biển cả và sự hy sinh vô bờ bến cho gia đình và tương lai con cái.

Ngày từ lúc trưởng thành, con đã nhận ra điều này nơi mẹ nhưng mãi đến khi quá nửa đời người con mới thấy mẹ quả là một người mẹ Việt Nam thuần túy, một tấm gương hiền mẫu mà ở tuổi ngoài 60 này con không biết mình có còn đủ nhẫn nại và từ tâm để noi theo tấm lòng vị tha bác ái của mẹ và có còn đủ thời gian để biểu lộ tình thương vô điều kiện đối với con cái và những người xung quanh như mẹ hay không.

Đó là một gia sản quý báu mẹ đã để lại cho chúng con mà tất cả tiền bạc, châu báu trên thế gian này cũng không thể mua được

Mẹ đã cho gia đình tất cả mà không hề mong được đền đáp. Mẹ đã hy sinh và nhẫn nhục chịu đựng trong suốt hơn 45 năm vì hạnh phúc của từng gia đình chúng con. Biết bao nhiêu nước mắt đã chảy ra? Biết bao nhiêu đêm thao thức để tìm cách thực hiện bằng được những ước muốn của chúng con vì mẹ muốn chúng con luôn được toại nguyện?

Có lẽ những giờ phút hạnh phúc nhất của mẹ mà con được biết là khi mẹ được báo tin con là học sinh giỏi nhất lớp, nhất

trường, là lúc chúng con thi đậu tú tài, là lúc con trai mẹ thi đậu vào Đại học Dược khoa ở Sài Gòn, là những lúc ba thành công trong sự nghiệp mang lại nếp sống sung túc cho gia đình.

Trên môi mẹ không bao giờ thiếu hai tiếng “Cám ơn” hoặc “Thank you” khi chúng con làm cho mẹ hài lòng dù chỉ là một cuộc thăm viếng ngắn ngủi hoặc một câu thăm hỏi qua điện thoại hay vài giọt nước giữ cho môi mẹ khỏi bị khô trong những giây phút cuối của cuộc đời.

Khi chúng con gặp khó khăn trong cuộc sống, lời khuyên của mẹ hay lời an ủi của mẹ luôn là tia sáng giúp chúng con vượt qua màn đêm u tối của mọi thử thách.

Quả đúng như lời một người bạn của con khi hay tin mẹ sắp lìa đời:

“Ồ tuổi nào mình cũng cần mẹ nhỉ!”

Mùa Xuân đã đến. Mẹ đã ra đi.

Từ nay con không còn mẹ để thăm viếng, hỏi han hay tham khảo ý mẹ về cách dạy học trò, về việc giáo dục con cái, về các va chạm trong cuộc sống. Nhưng thưa mẹ, mẹ đã hứa trước khi vĩnh biệt cõi đời này là mẹ sẽ phù hộ cho chúng con và tất cả mọi người. Con tin rằng con sẽ luôn có câu giải đáp cho các khúc mắc trong cuộc sống hàng ngày như lúc mẹ còn sinh tiền.

Con cháu của mẹ sẽ nhớ mãi câu nói sau cùng của mẹ

“Sau khi về bên kia thế giới, mẹ sẽ rắc những nhụy hoa sen thơm ngát xuống cho tất cả mọi người.”

Thưa mẹ, từ nay hoa sen sẽ nhắc nhở con cháu của mẹ luôn gìn giữ tiếng thơm

của gia đình mà mẹ đã gầy dựng cho chúng con trong suốt cả cuộc đời mẹ.

Tất cả chúng con đều đang hướng theo các bước chân của mẹ trên đường vào cõi Phật.

“Your wisdom and strong will power will forever remain with us for generations and generations.”

MINH CHÂU

(Virginia)

LỜI CUỐI CHO BA

MINH CHÂU

Thế là từ nay con không còn được nghe tiếng “*Cảm ơn*” với âm hưởng Hà Tĩnh quen thuộc sau mỗi lần thăm viếng ba mẹ trong suốt hơn mười năm qua hoặc những lần cạo râu và thay vớ cho ba khi ba ở trong bệnh viện.

Còn cha gót đỏ như son

Mắt cha thì gót con đen như bùn.

Thuở còn bé, khi học câu ca dao này, con đã nhìn đã nhìn xuống gót chân của mình và mỉm cười sung sướng vì gót chân con khi nào cũng đỏ, vì con có ba luôn chăm chỉ làm lụng để gia đình không phải thiếu thốn.

Nay ba đã vĩnh viễn ra đi, tuy gót chân con không phải đen vì bùn nhưng trên mái tóc con và toàn thể gia đình đã quyện vảnh tang trắng.

Vốn tính tự lập, khi ông ngoại con hứa gả mẹ con cho ba mà không hề đòi hỏi nghi thức rườm rà, ba đã từ giã mẹ ra đi để rồi hai năm sau trở lại với đầy đủ sinh lễ để hỏi cưới mẹ. Ba đã từ khước không ở lại nhận

SỐ 51

nhà cửa lẫn của cải của ông ngoại và đã đưa mẹ chúng con ra đi lập nghiệp ở nơi xa.

Mẹ thường trách ba hay hứa “*bừa*” với con cái hoặc những người đến nhờ cậy ba ngay cả trong những lúc ba không có điều kiện để thoả mãn ước muốn đó. Ba đã trả lời rằng “*Cứ hứa cho con nó mừng, cho nó mau lớn*” hoặc “*Khi họ đến với mình là họ mang theo bao nhiêu hy vọng. Tôi không muốn làm họ thất vọng*”

Dù ở hoàn cảnh nào, ba luôn giữ lời hứa. Không sớm thì muộn, ba luôn tìm mọi cách để giúp đỡ những người gặp khó khăn. Cũng nhờ đức tính rộng rãi này và nhờ ba luôn đặt chữ TÍN lên hàng đầu trong sự giao tế hàng ngày, con luôn có những món đồ chơi đẹp nhất, những bộ quần áo con thích nhất và được theo ba đi rong chơi khắp nơi vào những ngày hè. Dù nay con đã thành bà ngoại nhưng khi ở bên ba, con vẫn thấy mình như cô “con gái rượ” bé bỏng của ba thuở nào vì ba vẫn tiếp tục chiều chuộng con như ngày xưa còn bé.

147

Tuy ba đã giao trọng trách giáo dục con cái cho mẹ chúng con nhưng ba luôn khuyến khích chúng con làm việc tốt và vẫn quở phạt chúng con khi chúng con phạm lỗi. Tuy ba bận bịu với việc sinh nhai nhưng gia đình ta vẫn có những cuối tuần đi chơi thoải mái hoặc những buổi du ngoạn xa thành phố đầy thích thú. Mẹ đã yêu ba cho đến hơi thở cuối vì ba không bao giờ đòi hỏi gia đình dành riêng cho ba một điều gì. Niềm vui của gia đình chính là nguồn vui của ba.

Hình như ba không giận ai bao giờ. Có lẽ những nỗi buồn phiền mà người khác gây

ra đều được ba chôn kín tận đáy lòng và được phủ kín bằng sự bao dung độ lượng.

Thưa ba, con mong con cháu của chúng con cũng có được tinh thần tự lập tự cường như ba, có được sự nhân từ và lòng bác ái như ba, luôn luôn giữ chữ tín trong cuộc sống để ba mẹ luôn mỉm cười nơi chín suối, không bỏ công ba nuôi nấng cho chúng con có được ngày hôm nay.

MINH CHÂU

(Virginia)

PHÂN ƯU

Được tin Cụ Bà **ĐẶNG THỊ XUÂN**

Nhũ danh **HÒANG THỊ XUÂN**

Pháp danh **DIỆU THƯỜNG**

(thân mẫu nhà văn họa sĩ Trương Minh Châu)

vừa tạ thế ngày 26 tháng 4, 2010 tại Calgary, Alberta, Canada,
hưởng thọ 90 tuổi.

Xin chia buồn cùng chị Trương Minh Châu và phu quân là anh Trương Thiệu Long (trưởng nam của Ký Giả Thiệu Võ và Nữ Sĩ Tú Hoa) cùng tang quyến.

Cầu xin linh hương cụ bà Diệu Thường sớm phiêu diêu miền cực lạc.

Toàn ban Trị Sự và Biên Tập Tạp Chí Cỏ Thơm

NHỮNG NGÀY TRONG BỆNH VIỆN

VÂN KHANH

Tôi ở trong này kể ra cũng tới ba tuần rồi. Bệnh gì mà ác quá vậy. Suốt ngày uống thuốc giảm đau; hồi đầu còn nói mê sáng lung tung, không thể biết ngày giờ ra làm sao. Lúc nào cũng có y tá vây chung quanh. Sợ nhất là cỡ 10 giờ tối họ mang tôi ra tắm vớt, lạnh quá xá nhưng bắt buộc phải làm. Ngày nào cũng chụp hình phổi, và một bà kiné tới dạy thở. Không hiểu sao tôi nằm viện mới có vài tuần mà hơi thở rất yếu, thở một cách ngắn ngủi, rất mệt. Rồi một ngày đẹp trời họ đến bẻ chân bẻ tay tôi, bắt ngồi lên đứng dạy. Trời đất ơi! Cả một sự đảo lộn; chân không đứng vững; đầu óc quay cuồng, thế mà họ đỡ tôi ra khỏi cái quay cuồng đó. Và tôi lét xuống ngồi trên một cái ghế fauteuil chân tay thì dây dợ phải nói là từng nùi, sợ quá. Tôi không ngờ tôi mất sức đến chừng đó, chuyện gì rồi cũng xong. Tôi ngự trên án ngại đó cỡ 15 phút, họ lại cho tôi lên giường nghỉ. Đúng là bệnh trời bắt tội, tôi đang sửa soạn đánh bài, chờ ba người bạn tới đánh, tự nhiên lên cơn đau bụng không chịu được; tôi phải vào nhà thương cấp cứu. Thế là tôi bị mất hút trên thị trường. Ai cũng kinh ngạc, hỏi thăm đồn dập. Hóa ra tôi bị sưng lá lách. Không ai có thể biết trước được, không ai

có thể ngừa trước được ai đã đặt cho cái bệnh trời bắt tội.

Tất nhiên là con cháu chiều nào đi làm về tụi nó cũng vào thăm mẹ. Nhưng hôm nay chủ nhật nên có hai cô cháu gái vào thăm bà. Thoạt đầu tôi nhìn thấy Anne-Mai mà lòng sùng sốt và thốt lên là cháu đẹp quá. Cháu mới 16 tuổi hôm qua; người cháu cao, da mặt trắng, mắt to lông mày cánh phượng, cổ cao, trông cháu như một bức tượng. Tôi nhìn cháu không chớp mắt.

Tới 15 phút sau Mimi tới chào bà; từ đằng xa tôi thấy Mimi cười với tôi một cái làm tôi giật mình vì Mimi cười với tôi với cả một hàm răng trắng nõn đều đặn. Tôi tưởng tượng như một đóa hoa hải đường hay đại đóa mới nở buổi ban mai. Cháu cũng 16 tuổi như Anne-Mai, chỉ cười với tôi một cái mà tôi đã như bị thôi miên. Chỉ có một nụ cười mở rộng mà tôi đã tinh cả người, tôi nghĩ rồi sẽ có nhiều người mê mẩn nụ cười này. Hai cô cháu một cô đẹp như tượng một cô tươi đẹp như hoa, tôi cố sống tới 10 năm nữa tất có nhiều chuyện vui đồn dập. Ngày xưa tôi hay được nghe bà nội tôi nói "nụ cười tươi như hoa", thế mà mãi tới bây giờ trên 70 chuc tuổi mới được nhìn thấy "nụ cười tươi như hoa" này của cháu tội.

VÂN KHANH

(Paris)

Dịch:

Les jours à l'hôpital

Cela fait tout de même trois semaines que je suis ici. Quelle cruelle maladie ! Je prends des anti-douleurs à longueur de journée; au début, il m'arrivait parfois d'halluciner et aucun repère temporel ne m'était donné. Je suis entourée d'infirmières en permanence. Le pire est la douche vers dix heures du soir ; j'avais froid mais c'était un passage obligé. Des radiographies de mes poumons tous les jours, et une kiné qui m'apprend à respirer. Je ne comprends pas ; je suis à l'hôpital depuis seulement quelques semaines mais j'ai beaucoup de mal à respirer, ou alors je respire, mais de façon très saccadée, cela me fatigue. Et un beau jour, on vient me masser les pieds et les mains, et me redresser. Quel événement bouleversant ! Instabilité, vertige... on a quand même réussi à me sortir de là. Et je m'assoie sur un fauteuil ; un amas de fils et de tuyaux me relie à des machines... quelle horreur. Je n'arrive pas à croire que j'aie pu perdre autant de forces. De toute façon, ça ne peut qu'aller mieux. Je reste assise sur ce trône pendant quinze minutes, et on me remet sur le lit pour que je me repose.

C'est vraiment une maladie tombée du ciel ; j'étais en train de me préparer attendant trois amies avec qui j'allais jouer au majjong lorsque je ressentis une douleur effroyable au ventre. Je ne pouvais plus supporter. J'ai donc dû aller aux urgences. Je disparus de la circulation ; on me cherche et demande de mes nouvelles. J'ai une inflammation du pancréas. Personne n'aurait pu le savoir, personne

n'aurait pu prévoir, qu'une telle maladie allait me frapper.

Evidemment, mes enfants viennent me rendre visite tous les soirs après le travail. Mais aujourd'hui, dimanche, mes deux petites-filles sont venues voir leur grand-mère. La première que j'ai vu fut Anne-Maï ; je fus éblouie et c'est sorti d'un coup : « Que tu es belle ! ». Elle venait d'avoir seize ans la veille, grande, au teint clair, de grands yeux aux sourcils de phoenix, ma petite-fille est belle telle une sculpture. Je ne me lassais pas de la regarder.

Un quart d'heure après Mimi est venue me saluer ; de loin je l'ai vue me sourire et j'ai sursauté car Mimi m'a souri avec un sourire fait de toute une rangée de dents éclatantes de blancheur et d'une régularité parfaite. J'ai toute de suite imaginé une fleur « hai duong » ou « dai doa » qui commence à s'épanouir au lever du soleil. Ma petite-fille a 16 ans comme Anne-Maï, un seul sourire de sa part a suffi à m'hypnotiser. Un seul sourire a suffi à me réanimer, et j'ai pensé que beaucoup de jeunes gens succomberont à ce sourire . Mes deux petites-filles, l'une belle comme une sculpture, l'autre épanouie comme une fleur, je dois vivre encore au moins 10 ans pour profiter des jours heureux qui s'annoncent. Quand j'étais petite, ma grand-mère me parlait souvent de « ourire épanoui comme une fleur », et seulement aujourd'hui à plus de 70 ans j'ai enfin pu voir ce sourire qui est celui de ma petite-fille.

NGUYỄN DIỄM LAN
(Paris)

 Núi sông con mắt pên nhen
 Phải chăng núi thịch sao giao vớ vớ
 Stay là sông nước núi pên
 Ai cho sông pên pên pên quặng hien

 Vô Hải
 2010
 Hịch "Tình yêu sông núi"

Ai

Thơ Phan Khâm – Nhạc Nguyễn Tất Vịnh

Hơi dồn - mông lung.

Ai ôm bóng tà dương thả vào đôi cánh
vạc, nghe tiếng lòng man mác ôi nghìn dặm tha phương. Ai rẽ sóng Tiêu
Tương phân chia hai dòng chảy, trời mưa ngâu thảng bầy than thở bến Tầm
Dương. Ai gởi mười giọt sương long lanh trên cành biếc, thủa ban đầu nuôi
tiếc sao còn lại chín thương. Ai thả sợi tơ tình giăng hoa tà áo
tím, tình một thời thắm kín lời hò hẹn đỉnh ninh. Ai
ném ánh sao băng rơi vào nơi hố thẳm, đêm nào ngồi suy
ngẫm về một cõi xa xăm. Ai đưa dây vào nhau cả một trời duyên
nợ, nghe từng giây hơi thở tới luân hồi mai sau.